

notaris. Ruijs sr. was uit Amsterdam afkomstig. Hij had daar eerst de kost verdiend als tabaksverkoper, later was hij naar Kampen vertrokken, waar hij als molenaar en koopman werkzaam was.²⁵ Tinholt sr. oefende te Amsterdam het laatstgenoemd beroep uit. Voordat De Graaf in 1849 de pastorie betrok, zou hij huwen met J.E. Pierson. Zijn aanstaande schoonvader Gregory Pierson was in de zaal aanwezig. De Graaf en enkele anderen kenden ook Da Costa, die wel eens in Utrecht een lezing had verzorgd. Ruijs en Tinholt stonden al op de drempel van de pastorie; beide deden ze kort voor of dadelijk na Odeon hun kerkelijk examen. Tinholt werd 12 november predikant op Marken, Ruijs werd 26 november in Balk bevestigd. Wellicht waren in het spoor van laatstgenoemde ook diens vader Th. Ruijs en diens jongere broer W. Ruijs Thz. uit Kampen naar Amsterdam gekomen. Mogelijk was er nog een vierde Utrechtse theoloog aanwezig, namelijk de Rotterdammer J. Drost. Als dit zo was, dan behoorde deze Drost, die zich december 1844 in de Domstad voor theologie had laten inschrijven, in april 1846 met Gildemeester, De Graaf, en de eveneens in Odeon aanwezige J.G. van Rijn, tot de oprichters van het Utrechtsch Studenten-Zendinggezelschap 'Eltheto Hè Basileia Sou' (Uw koninkrijk kome). Genoemd gezelschap richtte zich niet alleen op de zending in het buitenland, maar ook op die in eigen land.²⁶ Het kan echter ook zijn dat met J. Drost een 39-jarige Amsterdamse letterzetter wordt bedoeld, een echte Mokumer, die in 1842 op een door uitgever J.H. den Ouden gedrukte *Lijst van namen* zijn instemming betuigde met het *Protest* van de predikant B. Moorrees c.s. aan de hervormde synode, vanwege de wijze waarop de voorgaande synode diens door zo'n 8500 orthodoxen ondersteunde *Adres* van 1841 had afgewezen.²⁷ Vreemd zou laatstgenoemde identificatie niet zijn, want in Odeon waren naast 'J. Drost' twee personen aanwezig die voorjaar 1841 samen met zeven andere leden van een Amsterdams bevindelijk-orthodox gezelschap de ondersteuning van Moorrees' *Adres* hadden aanbevolen: G. Steijling en J. de Voogt.²⁸

Zonder gezelschappen geen Odeon

De beide genoemde Utrechtse studentengezelschappen alsook het bevindelijke Amsterdamse gezelschap vormen een eerste aanwijzing dat Odeon niet op zichzelf stond. Velen die elkaar daar ontmoetten, maakten deel uit van een aantal sinds kort of reeds langer bestaande kringen. In feite vormden ook de sinds augustus 1845 tweemaal per jaar vergaderende Christelijke Vrienden een gezelschap. Het belangrijkste verschil tussen deze kring en de andere gezelschappen was dat de Vrienden uit verschillende delen van het land afkomstig waren. Dat nationale aspect werd versterkt door

²⁵ Conform de presentielijst en zijn huwelijksakte van 16 nov. 1848: 'Ruijs'; zelf spelde J.A. Ruijs in het Album studiosorum en in publicaties 'Ruys'.

²⁶ J.A. Woudenberg, *Uw Koninkrijk kome. Het Utrechtsch Studenten-Zendinggezelschap Eltheto Hè Basileia Sou* (1846-1908), Zoetermeer 1994, m.n. 16-22.

²⁷ *Lijst der namen van leden der Gereformeerde Gemeente in Nederland, welke zich vereenigen met het door (...) B. Moorrees (...) in te zenden Protest aan de Synode (...), z.p., z.j., in: Archief Algemene synode en algemene synodale commissie 616* (Ingekomen stukken juni 1842 no. 5039); Het Utrechts Archief inv. nr. 1423.

²⁸ B. Moorrees, *Uitnoodiging aan de getrouw geblevene leeraren in de Gereformeerde Kerk van Nederland (...) Begeleid van eenen Brief tot opwekking door eenige ledematen der Gereformeerde Kerk te Amsterdam*, Amsterdam (J.H. den Ouden) 1841, 12. Zie voor de organisatie: Vree, 'Den Ouden', m.n. 24v.